

Dosarul nr. 2r-221/23
2-15224359-01-2r-24052023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – T. Andronic
Instanța de recurs: Curtea de Apel Chișinău – D. Manole, Ș. Nița, A. Bostan
Instanța de revizuire: Curtea de Apel Chișinău – A. Pahopol, R. Pulbere, A. Malîi

DECIZIE

13 septembrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Aliona Miron
Aliona Donos
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Zaharia Popa, Melania Popa și Constantin Popa, reprezentați de avocatul Victor Dodon,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Zaharia Popa împotriva lui Vasile Sirețanu și Valentinei Sirețanu cu privire la demolarea construcției neautorizate, repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată, și

cererea reconvențională depusă de Vasile Sirețanu și Valentina Sirețanu împotriva lui Zaharia Popa cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea bunului imobil,

împotriva încheierii din 06 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Zaharia Popa, Melania Popa și Constantin Popa împotriva deciziei din 02 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău,

constată:

La 04 martie 2011, Zaharia Popa, reprezentat de avocatul Mihail Grigoraș, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Sirețanu și Valentinei Sirețanu, solicitând obligarea părților să desființeze construcția neautorizată, care influențează negativ asupra bucătăriei de vară lit. 02 și șurei lit. 03, repararea prejudiciului material în sumă de 5 855,86 de lei, compensarea cheltuielilor pentru expertiză în sumă de 750 de lei, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5 000 de lei și a taxei de stat în sumă de 330 de lei.

La 12 iunie 2012, Vasile Sirețanu și Valentina Sirețanu au depus cerere reconvențională împotriva lui Zaharia Popa cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea bunului imobil (vol. I, f.d. 76).

Prin hotărârea din 15 iunie 2015 a Judecătoriei Strășeni s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Zaharia Popa împotriva lui Vasile Sirețanu și Valentinei Sirețanu cu privire la demolarea construcției neautorizate, repararea prejudiciului

material și compensarea cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiată.

S-a admis cererea reconvențională depusă de Vasile Sirețanu și Valentina Sirețanu și s-a obligat Zaharia Popa să nu le creeze obstacole în folosirea bunului imobil situat pe str. XXX ce le aparține cu drept de proprietate în baza contractului nr. 87 din 22 octombrie 1976 (vol. I, f.d. 199-200 recto-verso).

Prin decizia din 02 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Zaharia Popa, s-a casat hotărârea din 15 iunie 2015 a Judecătoriei Strășeni în partea admiterii acțiunii reconvenționale depuse de Vasile Sirețanu și Valentina Sirețanu și în această parte s-a emis o hotărâre nouă, prin care:

S-a respins cererea reconvențională depusă de Vasile Sirețanu și Valentina Sirețanu împotriva lui Zaharia Popa cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea bunului imobil, ca fiind neîntemeiată.

În rest, s-a menținut hotărârea din 15 iunie 2015 a Judecătoriei Strășeni (vol. I, f.d. 230-231, 232-237).

Prin încheierea din 17 august 2016 a Curții Supreme de Justiție s-a declarat inadmisibil recursul declarat de Zaharia Popa, reprezentat de avocatul Victor Zagaiciuc (vol. II, f.d. 24-28).

La 13 februarie 2023, Zaharia Popa, Melania Popa și Constantin Popa, reprezentați de avocatul Victor Dodon, a depus cerere de revizuire a deciziei din 02 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 449 lit. b) și c) din Codul de procedură civilă (vol. II, f.d. 38-41).

În motivarea cererii de revizuire au indicat că, potrivit Raportului de expertiză extrajudiciară nr. 187 din 17 noiembrie 2022, proprietarul terenului învecinat, Vasile Sirețanu, a anexat o construcție neautorizată la bucătăria de vară lit. 02 și la șura lit. 03 ale imobilului de pe str. XXX, acaparând abuziv o porțiune din terenul ce aparține cu drept de proprietate lui Constantin Popa, pe lățime de 0,87 m. și lungimea de circa 11,50 m, postând grinzile și elementele acoperișului construcției sale neautorizate pe construcțiile portante ale acoperișului bucătăriei de vară lit. 02 și a surei lit. 03, care sunt proprietate a lui Constantin Popa.

De asemenea, conform scrisorii nr. 304/23 din 24 ianuarie 2023 a Agenției pentru Supraveghere Tehnică, la 20 august 2009, pe numele lui Vasile Sirețanu a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria CH nr. 037, în baza art. 179 din Codul contravențional, pentru construcția neautorizată, însă, prin hotărârea din 02 octombrie 2009 a Judecătoriei Strășeni, menținută prin decizia din 24 decembrie 2009 a Curții de Apel Chișinău, procesul contravențional a fost încetat din motivul expirării termenului de atragere la răspundere contravențională.

Astfel, revizuenții au menționat că, aceste circumstanțe ale cauzei sunt esențiale și i-au devenit cunoscute după judecarea cauzei.

Totodată, revizuenții au considerat că, la soluționarea litigiului urma să fie atrași în proces Agenția pentru Supraveghere Tehnică și autoritatea publică locală, de competența căreia ține eliberarea autorizației în construcție, inclusiv certificatul de urbanism.

La fel, hotărârea emisă asupra fondului cauzei încalcă drepturile unor persoane care nu au fost atrase în proces, și anume a lui Constantin Popa și a Melaniei Popa, or, prin contractul de donație cu abitație viageră nr. 2714 din 20 iulie 2012, Zaharia Popa a donat condiționat fiului Constantin Popa imobilul din str. XXX, rezervând dreptul la abitație viageră a donatarului Zaharia Popa și a

soției sale Melania Popa. Respectiv, Constantin Popa urmează să fie atras în proces, deoarece ar putea formula pretenții proprii asupra litigiului.

Referitor la termenul depunerii revizuirii, Zaharia Popa, Melania Popa și Constantin Popa au invocat că Raportul de expertiză extrajudiciară nr. 187 din 17 noiembrie 2022 le-a devenit cunoscut la 22 noiembrie 2017, cu scrisoarea Agenției pentru Supraveghere Tehnică nr. 304/23 la 24 ianuarie 2023, iar cu Actul de inspectare la 17 ianuarie 2023.

Deopotrivă, Constantin Popa și Melania Popa au evocat că, despre faptul că instanța a emis hotărâre ce le încalcă dreptul de proprietate și, respectiv, dreptul de folosință au aflat la data luării de cunoștință cu materialele dosarului, la 07 februarie 2023.

Prin încheierea din 06 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Zaharia Popa, Melania Popa și Constantin Popa împotriva deciziei din 02 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 66-74).

La 02 mai 2023, Zaharia Popa, Melania Popa și Constantin Popa, reprezentați de avocatul Victor Dodon, au declarat recurs împotriva încheierii din 06 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii recurate, casarea deciziei din 02 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău și remiterea cauzei la Curtea de Apel Chișinău spre examinare în ordine de apel (vol. II, f.d. 80-82).

În motivarea recursului a reiterat temeuri de fapt și de drept similare celor cuprinse în cererea de revizuire.

Suplimentar recurenței au invocat că instanța de revizuire neîntemeiat a constatat că, în speță, cererea de revizuire pe temeiul prevăzut la art. 449 lit. b) a fost depusă cu omiterea termenului, or, încheierea Curții Supreme de Justiție a fost emisă la 17 august 2016, iar cererea de revizuire a fost depusă la 13 februarie 2023.

La 24 mai 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimațiilor Vasile Sirețanu și Valentina Sirețanu pentru notificare copia recursului motivat declarat de Zaharia Popa, Melania Popa și Constantin Popa, reprezentați de avocatul Victor Dodon, împotriva încheierii din 06 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, însă, până la examinarea acestuia, intimații nu au făcut uz de dreptul lor procedural și nu au depus referințe prin care să-și expună poziția procesuală pe marginea criticilor formulate în recurs.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

Conform articolului 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Încheierea Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 06 aprilie 2023. Conform extrasului din poșta electronică, încheierea din 06 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată participanților la proces în mod electronic la 18 aprilie 2023 (vol. II, f.d. 25).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă la 02 mai 2023 (vol. II, f.d. 80).

În corespundere cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3

judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, prin prisma argumentelor invocate de recurenți și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l respinge și a menține încheierea Curții de Apel Chișinău, din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, cererea de revizuire depusă de Zaharia Popa, Melania Popa și Constantin Popa, reprezentați de avocatul Victor Dodon, este întemeiată în baza art. 449 lit. b) și c) din Codul de procedură civilă, care stipulează că revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei; și în cazul în care instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

În corespundere cu art. 450 lit. b) și c) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale cauzei care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei – în cazul prevăzut la art. 449 lit. b); și în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele respective – în cazul prevăzut la art. 449 lit. c).

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 06 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că instanța de revizuire corect a conchis că, în speță, cererea de revizuire a fost depusă cu omiterea termenului instituit de legiuitor la art. 450 din Codul de procedură civilă.

În condițiile speței, este relevant că, la 29 aprilie 2016, reprezentantul lui Zaharia Popa, avocatul Victor Zagaiciuc, a declarat recurs împotriva deciziei pronunțate de instanța de apel la 02 februarie 2016, care prin încheierea din 17 august 2016 a Curții Supreme de Justiție s-a declarat inadmisibil (vol. II, f.d. 24-28).

Respectiv, la momentul depunerii cererii de recurs împotriva deciziei din 02 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău, adică la 29 aprilie 2016 revizuentul Zaharia Popa cunoștea despre acest act judecătoresc de dispoziție.

Deopotrivă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, potrivit materialelor dosarului, revizuenta Melania Popa a luat cunoștință de acestea la 21 februarie 2017.

Corespunzător, se prezumă că revizuenții Zaharia Popa și Melania Popa din aceste date cunoșteau sau trebuiau să cunoască despre existența motivelor invocate în susținerea cererii de revizuire și să depună cerere de revizuire în cel mult 3 luni.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atrage atenția că revizuentul Constantin Popa nu a prezentat probe pertinente și concludente care ar demonstra când acesta a aflat despre existența deciziei instanței de apel

Aceste circumstanțe denotă temeinicia concluziei Curții de Apel Chișinău expusă în încheierea din 06 aprilie 2023 de a respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire a lui Zaharia Popa, Melaniei Popa și a lui Constantin Popa, reprezentați de avocatul Victor Dodon, din motiv că a fost depusă cu încălcarea termenului stipulat la art. 450 din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, retractarea neîntemeiată a unei hotărâri judecătorești irevocabile produce efecte grave pentru părți întrucât se încalcă principiul stabilității raporturilor juridice, or, unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței (superiorității) dreptului este principiul securității raporturilor judiciare, care înseamnă, între altele, că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale.

Revizuirea nu trebuie tratată ca un recurs deghizat și nici existența a două păreri asupra aceleiași soluții nu poate servi drept temei pentru reexaminarea cauzei, excepție fiind doar cazul când redeschiderea procesului este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale. Aceasta înseamnă că o hotărâre irevocabilă poate fi retractată doar în prezența unor situații ori evenimente excepționale, limitativ prevăzute ca temeiuri de art. 449 din Codul de procedură civilă. Însă, pentru a redeschide procesul în baza acestor temeiuri, este important ca cererea de revizuire să fie depusă în termenul prevăzut de lege. În speță, însă, cererea de revizuire a fost depusă după aproximativ 6 ani și jumătate după ce hotărârea pronunțată asupra fondului cauzei a rămas irevocabilă (încheierea din 17 august 2016 a Curții Supreme de Justiție).

Astfel, Colegiul atestă cert că revizuenții au depus cerere de revizuire cu omiterea termenului prevăzut de lege, circumstanță care indică cert la inadmisibilitatea acesteia.

Din considerentele menționate supra și având în vedere că încheierea din 06 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă cu respectarea normelor de drept procedural pertinente speței, iar recurenții nu au adus în fața instanței de recurs argumente elocvente în sensul demonstrării netemeinicii actului judecătoresc recurat, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Zaharia Popa, Melania Popa și Constantin Popa, reprezentați de avocatul Victor Dodon, cu menținerea încheierii din 06 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 269-270 și art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Zaharia Popa, Melania Popa și Constantin Popa, reprezentați de avocatul Victor Dodon.

Se menține încheierea din 06 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Zaharia Popa împotriva lui Vasile Sirețanu și Valentinei Sirețanu cu privire la demolarea construcției neautorizate, repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională depusă de Vasile Sirețanu și Valentina Sirețanu împotriva lui Zaharia Popa cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea bunului imobil.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Aliona Miron

judecătorii

Aliona Donos

Oxana Parfeni